

SLOVENE

Štev. 267. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod iz ulice nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v torek, 22. novembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. Vupravnštvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 v.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročila, inserate in reklamacije. —
Kasirnik se računa enostopna petivista (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta
26 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upravniškega telefona št. 188.

Razmere v Trstu.

V soboto nam došla dunajska »Reichs-post« piše jako zanimivo o dogodkih v Trstu. Mi ta nekonzistentni dopis ponatiskujemo v slovenskem prevodu:

Nekaj tednov uraduje že novi namestnik priene Hohenlohe v Trstu. On misli, da mora nastopiti z milostjo in s priznanjem. Irredenta pa je ostala taista. Zadnjo nedeljo so tržaški irredentisti demonstrirali na Velikem trgu pevajoči revolucionarno Garibaldijevo himno. Zraven so še vpili: »Morte per l'Imperatore, morte a Francesco Giuseppe!« Na stotine priče je konstatiralo, da se je vpilo — kar se je v zadnji državno-zborni seji v neki interpelaciji dokazalo — na tržaškem trgu, v sredini mesta, pred neposredno bližino vladne palače tudi »E viva Luccheni!« Torej živio zavrtnemu morilcu blage cesarice Elizabete! Iz tega lahko skle-pamo, da so se tržaški irredentisti že zve-zali z anarhističnimi elementi, da dajo svo-jim izbruhom vedjo moč!

A glejte! Policijski predsednik Busich prepove policijskim organom nastopiti proti veleizdajskim demonstrantom in jim ukaže le takrat nastopiti, ako bi prišlo do nasilno-sti. Novi cesarski namestnik razume le malo laški, a pomen in smisel goraj omenjenih izbruhov mu je gotovo znana. Kot značaj-nega moža ga mora obiliti rdečica, če se spominja onih dogodkov, kakor i vsakega dobrega državljana, ki čita poročila o takih izbruhih, in ki si mora reči, da se je to zgo-dilo, ne da bi vladni organi niti s prstom mignili. Skoro gotovo bo pa našel cesarski namestnik kako sredstvo, da se tako nasto-panje vsaj v prihodnje prepreči. Najlepši do-kaz, kako da se trudijo irredentisti nasipati namestniku prahu v oči, je dejstvo, kako so si znali izrabiti popreje omenjenega policijskega predsednika Busicha.

Interpelacija kršćansko socialnih poslan-cev navaja sledeče: Dne 10. t. mes pckliše Busich nekaj članov patriotičnih društev in jih nagovarja, da naj povzročijo, da se vzdrže avstrijsko čuteči domoljubi vsake protide-monstracije. Želja vladarjeva je, da vlada mir. Ko se je tako policijski predsednik za-sigural, da se bodo avstrijsko čuteči patri-jotje vzdržali vsake protidemonstracije, so nabrali okoli 100 cestnih pehalinov in jih pošljejo na cesto, da vpijejo »E viva Avstrija« in ki so mimogrede pobijali tudi okna. Da spopolni celo komedijo povabi Busich no-vega namestnika, da si naj ogleda to demon-stracijo in pri tem odnese vtis, patrijotje so poulična druhal; kamora pa — pošteni ljudje. Skoro gotovo je pa novi namestnik sposnal, kakšno igro so igrali irredentisti s njim.

Idrijsko mestno gospo-darstvo.

2. Upravljanje Iv. Ev. Kavčičeve ustanove.

Dobili smo v roke sprejemno listino te ustanove s dne 1. januarja 1882, kjer naj-demo natančno določila, kako naj se ravna z ustanovo. Glasi se v slovenskem prevodu — izvirnik je namreč nemški —: Spre-jemna lista. Dne 23. junija 1878. v Ljubljani umrli upokojeni c. kr. računski ofical Jakob Peer je v svoji pismeni opo-

roki, prav za prav kodiču z dne 25. ju-lija 1875. dobesedno sledeče določil. — Svoje nadaljnje imetje, obstoječe iz hra-nilnih knjižic št. 17.797, 30.771, 46.189 in 56.264, v vrednosti okoli 4000 gld.; dalje iz zavarovanih zasebnih zadolžnic Franc Cu-cek iz Gornje Košane h. št. 18, Jakob Su-pic iz Studenca h. št. 96, Anton Ušenik iz Volčjega potoka v okraju Lož h. št. 1, An-drei Cedičnik iz Spodnjih Gamelnjov št. 17 in Lovrene Centa iz Žilimelj (Spod. Golo) h. št. 8, v vrednosti bad 1700 gld., dalje iz uveljavljenih državnih obveznic št. 38.208, 127.904, 144.605, 145.652 in 166.984 po 1000 gld., skupno 5000 gld., potem iz srečk l. 1860. št. 1796, 1996 4744. 7718, 10.500, 10.592, 13.808, 14.272, 16.088, 17.612 in 18.776 po 100 gld., skupno 1100 gld. — zapuščam ubožnemu zavodu mesta Idrije — učenecem in dijakom za ustanove po 50 gld.

Pravico do teh ustanov, katere se lahko uživajo na vsaki šoli ali učnem oddelku, iz-vzemši bogoslovje imajo: 1. otroci mčškega iz ženskega spola iz mojega in moje žene sorodstva, celo tedaj, ako vstopijo v naj-nižji šolski razred ter svoje prošnje ne mo-rejo podpreti z nobenim šolskim izpričeval-om. Da bo uživanje ustanove potem od visno od dobrega napredka v šoli, se ra-zume samo po sebi. Moje in moje žene so-rodstvo živi v župniji Idrije in Spod. Idrije, in moje razven tega še v župniji Šebrelje (sosednja spodnje-idrijska župnija). Moji so-rodniki očetovske strani se pišejo Medved, kakor se je tudi moj oče Valentin prvotno imenoval.

2. Bolehni in ne po svoji krivdi res-nično obubožani sorodniki imajo prednost pred učenci in dijaki pri letni podpori iz te ustanove. Pred vsem pa ima nečak moje umrle žene Božidar Perše, izdelovalec krvat na Dunaju, takoj po moji smrti letno in po smrti po 200 gld. a. v. dobivati iz te ustanove.

3. Ob pomanjkanju sorodnikov imajo pravico uživati te ustanove ubogi dijaki iz Idrije in Spodnje Idrije. Ubogim — idrijskim — uradniškim otrokom more biti po-deljena le ena teh ustanov, ako nimajo očeta, ali, ako so popolnoma brez staršev.

Da se zagotovi uživanje teh ustanov so-rodnikom, potem ubogim Idrijčanom in Sp. Idrijčanom, in da se izključuje vsakatera zunanja konkurenca, se ne smejo izpraznjena mesta te ustanove nikdar razglasiti po ka-kem časniku, temveč naj se vsakokrat od pred. farne duhovščine v Idriji, Sp. Idriji in Šebreljah pri nedeljski božji službi po pri-digi oznanjajo s prižnice.

Ako bi se kdaj zgodilo, da bi niti so-rodniki, niti drugi ubogi dijaki ne prosili za katero teh ustanov, pripade polovica neod-dane ustanove, kakor tudi polovica vseh pre-bitkov v dobro ubožnemu zavodu, druga po-lovica neoddane ustanove in prebitkov pa naj se v stroho pomnoženja ustanovne glav-nice nakladi v hranilnici v Ljubljani tako dolgo, da je mogoče nakupiti novo državno obveznico za najmanj 100 gld.

Prav tako so tudi za izžrebane srečke 1860. leta svoj čas nakupiti državne ob-veznice.

Pravico oddajanja bodeta imela menjaje se pred. gg. župnika v Idriji in Sp. Idriji v sporazumljenju s svojim občinskim predstoj-ništvom.

Nesorodniki v župniji Šebrelje so izklju-ženi od uživanja teh ustanov.

Ustanove, učenecem in dijakom pode-ljene, se izplačujejo staršem proti pobotni-cam, vidiranim od dotičnih ravnateljstev, ubogim sorodnikom, proti pobotnicam, vidi-ranim od dotičnega župnika.

Končno še želim, naj ta ustanova ne nosi mojega imena kot ustanovitelja temveč ime c. kr. g. stotnika Iv. Ev. Kavčiča.

Sprejemna lista se končuje: »Torej sprejemno koncem podpisani to

stotnik Iv. Ev. Kavčičevo ustanovo za učence s tem, da pritisnemo uradne pečate ter ob-ljubimo, v svojem in v svojih uradnih na-slednikov zvesto zato skrbeti, da se bodo ustanoviteljeve določbe in od nas sprejeta pravica oddajanja zvesto v smislu ustanoviteljevih določb in za večne čase izvrše-vala.«

Deželna vlada je potrdila ustanovo 30. ja-nuarja 1882.

Navedli smo dobesedno naročila pokoj-nega Jakoba Peera, da vsakdo lahko razvidi, kako jasna so določila. Pa kako je delal Dragotin! Leta 1898. je bila izžrebana srečka št. 17.612. A vsako leto jo je še kč neiz-žrebano vpisaval v račune ter iskazoval obresti, katere pa dvomimo, da bi bil pre-jemal za izžrebano srečko. Leta 1903 pa jo je meni nič tebi nič v računskem zaključku ker izpuštil, s čimer je bila oškodovana ustanovna glavnica za 232 kron. kolikor je znašala vrednost 1. avgusta 1898 izžrebane srečke. Čudovito knjigovodstvo, še bolj ob-šudovanja vredni možje, ki so odobrili te račune! Sele na pritisek vašega dopisnika v »Slovencu« se je baje zopet našla ona srečka, prodala ter bo v računskem zaključku leta 1904. zopet všteta. Veseli nas, da dopisi v »Slovencu« niso brezuspešni, konstatiramo pa še enkrat, da je bil v letu 1903. račun glede Iv. Ev. Kavčičeve ustanove pogrešen, liberalna večina ga je pa odobrila.

Kako so porabljali dohodke imenovane ustanove? Leta 1901. je imela ustanova 1346 K 40 h dohodkov, leta 1902. je bilo 1435 K 80 h in leta 1903 celo 1510 kron dohodkov, ker je bil vsako leto večji pre-bitek, namreč v letih 1901. do 1903. po vrsti 290 K 40 h, 373 K 80 h in 566 K. Zakaj tolik prebitok? Ali morda ni bilo vrednih in potrebnih prošilcev po določilih blagega ustanovitelja? Kaj pa še? Neum-ljivo je, kako je delal Dragotin? Prošili so ubogi dijaki, a zastoj, prošili celo ubogi sorodniki, ki imajo pravico do podpor iz te ustanove celo pred dijaki, hiralni in umirali skoro za lakoto, a podpore Dragotin ni na-klonil vkljub ustanovnikovemu določilu, da imajo revni sorodniki prednost pred vsakim drugim. Kako vnebovpijajo krivico je trpela n. pr. družina Janeza Oblaka. Otrok obilno, kruha pa malo. Ker je bil materin oče bra-tranec pokojnega ustanovnika, torej v naj-bližjem sorodstvu, prosila je mati večkrat v silni bedi podpore zase in svoje otroke iz Kavčičeve ustanove — a zastoj. Zato so v majhnem saduhlem stanovanju obveliki rev-ščini pogloma hiralni drug za drugim. Po-gledali smo v mrliško knjigo ter podajmo svetu izpisek po vrsti umrlih iz te družine ter pristavljamo tudi v mrliški knjigi vpi-sano od zdravnika določeno bolezen: Dne 25. novembra 1899 je umrla 44letna mati Katarina rojena Medved, bolezen — jetika; dne 4. aprila leta 1900. je umrl devet-letni Valentin, bolezen — jetika; dne 12. decembra istega leta je umrla 12letna Marija, bolezen — anemija, torej tudi su-šica; 6. aprila 1901 je umrl 16letni Matej, bolezen — jetika; končno 14. marca letos 57letni oče Janez za boleznijo — jetiko. Te kom 5 let sta pomrla torej roditelja in trije otroci, vsi za jetiko. Padli pa so v bolezen radi pomanjkanja in za deset oseb nepri-merno majhnega stanovanja. Dragotin pa je zlekopal denar, ki je po vsi pravici pripa-dal ubogi rudarski družini. Se veš! Ko je bilo pred par leti razglašeni nekaj prostih ustanovnih mest, vložil je sedaj pokojni oče Oblak tudi prošnjo, da bi se enemu nje-govih otrok podelila ustanova. Kaj naredi Dra-gotin? Prošnje Oblakove odda-jalcem niti predložil ni. Se danes ni rešena ona prošnja, Pač vnebovpijoč greh! Dragotina Lapajeta lahko imenujemo »očeta sirot«! Skoro kot zasmeh se nam zdi, da so tega velikega pri-jatelja revežev imenovali častnim občanom

mesta, ki v njem živé skoro sami trpini in siromaki. Imenovali so ga pač uradniki in bogati meščanje, ki bede delavskega ljud-atva ne poznajo; hvala, da zastopnik trpe-čega ljudstva ni nobeden glasoval za to po-čestčenje. Ali pa je v tem sedaj kaj boljše? Žal, da tudi pod sedanjim županom Sepe-tavcem ni mnogo drugače. Podelil je idrij-ski dekan v sporazumljenju s pristojnimi to-variši letos eno ustanovo 10letnemu Karolu, obenem pa je bilo domenjeno, da dobi dru-žina — pet otrok je še — tudi posebno podporo iz Kavčičeve ustanove. Oblakovi pa še danes čakajo na to podporo. Pač, 2, reci dve kroni bode občina iz u b o ž n e g a za-voda mesečno dajala tej obubožani družini. Tako so te sirote, ki imajo pravico do s v o j e g a denarja, ponižane na stopnjo mestnih revežev, ki se jih podpira iz mi-losti!

Kdo pa dobiva ustanove in podpore iz Peerovega zaklada? Saj je bilo vendar iz-plaćanih pod naslovom »izplačane ustanove in podpore« l. 1901., kakor kažejo računi, 1056 K, v 1902. letu 1062 K in l. 1903. pod naslovom »izplačane ustanove« 944 K. Kdo je dobil, ne vemo. Računa l. 1901. in 1902. ne navajata nobenih prilog, l. 1903. pa omenja pod »členom dnevnika« dve celi šte-vilki, namreč 3 in 7. Opiraje se na spre-jemno listino, smo vprašali pri idrijskem mest-nem župniku, ali je v letih 1901—1903 kdaj vidiral kako pobotnico ter zvedeli, da n o - b e n e. Kdo je torej dobival podpore, kdo je pobotnice vidiral? Ali je sploh kaj priloge? Ako ni vse v redu, naj Dragotin plača, če je izdal kaj brez pobotnic ali pa na pobot-nice, ki niso bile tako napravljene, kakor je določil ustanovnik, ker se je tudi obljubilo, da se bo pokojnikova volja izpolnjevala »za večne čase«.

Kdo oddaja Iv. Ev. Kavčičevo ustanovo? Jasna je določba, da imata menjaje se pra-vico oddajanja župnika iz Idrije in Sp. Idrije v sporazumljenju z občinskim predstojništvom. Kako pa se dela? Ustanove že pri-puščajo oddajati imenovanim, a s podpo-rami iz te ustanove gospodari županstvo samo pod Dragotinom in Sepetavcem. Ali je to pravilno, prepuščamo razsojanju imeno-vanih gospodov, ki sta po ustanovi določena za oddajanje.

Le še o upravljanju imenovane ustanove nekaj besedi! Zakaj upravljanje ima župan-stvo v rokah; da pa se vse v redu vrši, določuje sprejemna lista, naj nadzorujejo poslovanje oddajalca in občinsko predstoj-ništvom. Koliko se je oziral Dragotin na od-dajalca ustanov, razvidno je že iz dosedaj povedanega, ko niti vidirati pobotnic pristoj-nim župnim uradom ni dajal, dasi to za-hteva ustanova; pa tudi je razvidno iz zna-nih besed sedanjega župana: »Farji nimajo pri občini nič opraviti!« Zato so pa tudi ustanovo tako vrgledno upravljali. Podpor niso dajali, kakor dokazano, ali je sploh kaj pobotnic, iz računov ni razvidno, ker jih ne navajajo računi, s prebitki se ni tako ravnalo, kakor ukazuje ustanova, za prihranjeni denar se niso nakupovale obligacije, zato tudi ni ustanovljena nobena nova ustanova, dasi bi bila ob dosedanjih prihrankih v znesku nad 2700 K lahko že ena, celo glav-nico je hotel Dragotin znižati, ko je l. 1903 nekam izginila znana srečka iz l. 1860. Za tako vzgledno gospodarstvo z denarjem, na-menjenim stradalnim dijakom in ubožnim sorodnikom, so imeli posebno plačilo, in sicer častno občanstvo, seveda, podelila ga je liberalna inteligenca. Ktor gleda ljudsko bedo, ga tako gospodarstvo boli; zadoštno ga obsoditi ne more nikdar, boji komu všeč ali pa ne.

Rusko-japonska vojska.

Pred novo bitko v Mandžuriji.

Londonska »Morning Post« poroča, da so se Rusi na desnem japonskem krilu združili z glavnim oddelkom, da napadejo japonsko središče. Japonci so to opazili ter so pričeli prodirati proti ruski poziciji. Tudi japonsko levo krilo je pričelo prodirati. Priča kuje se bitke.

»Daily Telegraph« poroča z dne 19. t. m., da so se dolejš vršila le mala ruska poizvedovanja.

Maršal Ojama poroča, da so Japonci 19. t. m. razpršili oddelke ruskih pešcev, ki so hoteli napraviti utrdbe pri Linchan-tunu.

»Standard« ima poročilo iz Tokia: Situacija pri Sahu je neizpremenjena. Tu so mnenja, da je Kuropatkin ob Sišan holmu pred središčem japonskih pozicij. Na ruske prednje straže so prišle nove straže, ki noč in dan streljajo.

Rusko poročilo iz Mukdena z dne 20. t. m. pravi, da so Rusi podaljšali železnico na vzhodu od Mukdena do Tučuna. Stališča obeh armad so jako močna, zemeljski nasipi trdni, tako da bo vsaka armada, ki bo prišla napadati, imela velike izgube. Japonske baterije obstreljujejo Putilov grič s pravim ognjem granat. Od desnega krila došli častniki javljajo, da je bil včeraj ondi boj.

Iz Mukdena ima berlinski »Lokal Anzeiger« poročilo: Sedanji mir je menda zopet le mir pred velikim viharjem. Sovražni armadi taborita za streljaj oddaljeni druga od druge v velikanski fronti 60 km. Vsak čas je pričakovati resnega napada. V prednjih četah si stojijo sovražniki takorekoč noč in dan puško v roki v obrambnih jarkih nasproti. Ruske čete prenašajo nadloge zime z obdobja vredno vztrajnostjo. V Mukdenu je sedaj mirnejše. Kitejci zopet odpirajo svoje prodajalnice.

Ruska brzojavna agentura poroča, da so se Japonci po ponesrečenem napadu na Putilov grič umaknili proti Sejšaku. Japonci utrjujejo svoja stališča na celi črti. Desno japonsko krilo se koncentrira pri Pensiku.

Londonski listi imajo poročilo iz Mukdena: Boji zadnjih dni so bili jako hudi. Japonci so izgubili včeraj pri nasokku na neko rusko pozicijo nad 100 mož. Vse kaže, da se bližamo velikim dogodkom.

Boji za Port Artur.

»Standard« poroča iz Tokia, da so Japonci od 15. do 17. novembra Port Artur neprenehoma obstreljevali. Dne 17. t. m. se je baje Japoncem posrečilo razrušiti zunanjo obrambno zgradbo utrdbe Eklunšan in Sunšunšan. Ruskega potrdila o tem še ni.

Iz Tokia poročajo, da je eksplodiralo valed obstreljevanja v arzenalu pri Port Arturju neko skladišče smodnika. Delovanje pri napadih na utrdbe napreduje natančno po načrtu.

Iz Čitua poročajo, da pričakujejo na dan 24. t. mes. japonskega naskoka na Itsuhan. Japonci mečejo dolgi klobasi podobno strelivo v ruske jarka. Ko se razpoči, se razvije plini, ki branitelje omamijo, če jih nič ne ranijo.

Iz Sangaja poročajo, da so razven »Raztoropnega« ušli šetrij drugi ruski torpedovci iz Port Arturja. Dva so Japonci ujeli, eden je pa ušel.

Iz Port Arturja je zopet prišlo rusko poročilo. K ustanovi slavnosti oddelka mornariških kadetov v Peterburgu je prišla preko Cifua iz Port Arturja brzojavka kontreadmirala Grigoroviča. Grigorovič pravi, da je posadka prepričana, da bo prestala obleganje in da bo na veselje carju zmagovala.

Veliki knez Ciril

je bil te dni v Rimu. Sedaj je v Palermo.

Rusi na poizvedovanju.

General Kuropatkin je brzojavil 20. t. m.: Noč 20. t. m. je bila mirna. V noči od 16. na 17. t. m. je oddelke prostovoljnih lovcev, kateremu je poveljeval neki poročnik, na našem levem krilu vršil poizvedovanje. Dogali so, da so Japonci zasedli neko kitajsko fanzo. Stirje lovci so se previdno približali fanzi. Posrečilo se jim je, da so se neopaženi približali fanzi, kjer so položili štiri ročne granate napolnjene s pirotehničnim žigali so nato zažigalnice in so odhiteli, ne da bi se jim bila pripetila kaka nesгода. Čez nekaj trenutkov je bila fanza razstreljena in popolnoma razrušena. Pok je bil tak, da je bilo vse japonsko taborišče alarmirano in so Japonci pričeli streljati na vsej črti. Ko je na mesto nesreče došla japonska stotnija, je našla le še same razvaline in mrtve ter ranjene Japonce.

Carjevo priznanje zdravnikom.

Car je ukazal Kuropatkinu, naj v »Vestniku mandžurske armade« objavi carsko priznanje in zahvalo zdravnikom, usmiljenim sestram in vsem članom »Rdečega križa« za njih požrtvovalno delavnost. Zdravniki gotovo

zaslužijo to priznanje. Dne 12. oktobra n. pr. je pet zdravnikov obvesalo 3000 ranjenec, kar je seveda skora nadčloveško delo. Večina ranjenecv tudi precej hitro okrevajo.

Japonci zaplenili nemški parnik.

Iz Tokia poročajo, da je ob Jentaju plovede japonsko brodovje zaplenilo nemški parnik »Batelan«, ki je plul v smeri proti Port Arturju. Japonska topničarica »Tatsuta« je zasledovala parnik, ga ob 5. uri jutraj dohitela in preiskala. Na parniku je bilo mnogo samske obleke, odeli, zdravil in govejega mesa v konzervah. Kapitan je izjavil, da hoče v Njučuan, a ker je vozil v smeri proti Port Arturju in ker je bilo vozivo sumljivo, da je namenjeno za portartursko posadko, so Japonci zaplenili parnik in ga odpeljali v Sašo.

Namestnik baron Handel.

Nemški listi poročajo: Glasom vesti, ki jih je prejel zadržani »Novi list« z Dunaja, je ministrski predsednik Körber te dni neki visoki osebi prisnal, da mora odstraniti barona Handela iz Dalmacije. Ako ni tega že do sedaj storil, je vzrok, ker da hoče v isti čas rešiti tudi namestniško vprašanje na Tirolskem, Moravskem in Kranjskem.

Tekom tedna bodo dalmatinski poslanci interpellirali Körberja, kako namerava rešiti Handellovo zadevo. Podpisali bodo interpelacijo Jugoslovani, Čehi in Italijani.

Politični položaj na Ogrskem.

O nedeljskem shodu budimpeštanskega liberalnega meščanstva, kakor tudi o političnih izgledih po shodu in o napadu na Tiszo smo poročali včeraj med brzojavkami. Iz liberalne stranke izstopila sta tudi poslanca grof Andrej Hidak-Barkoczy in grof Aleksander Karoly. Kakor poroča »Pesti Hirlap«, bo vladar zaslial o položaju grofa Stefana Tiszo. Grofa Khuena Hedervarya, grofa Julija Andrássyja, Kolomana pl. Szella in barona Banffyja.

Med opozicijskimi poslanci je razširjeno mnenje, da je Tiszovo stališče omanjano. Za Tiszovega naslednika že imenujejo v prvi vrsti grofa Khuena Hedervarya, nadalje grofa Andrássyja in pa grofa Zichyja. Tudi Weckerle se imenuje med onimi, ki pridejo v poštev, če odstopi Tisza. Najbrže so pa te vesti le pobožna želja opozicijskih poslancev. Ogrski državni zbor bo najbrže sklican 19. decembra. Opozicija bo poizkusila izvesti svojo grožnjo, da bi ne smela govoriti Tisza in zbornični predsednik. Nemirneži bodo po določilih poostrenega poslovnika izključeni iz zbornice. Če se bo pa opozicija še protivila, bo seja zaključena in v prihodnji seji bo glasovanje o idemnitetnih predlogih, nakar bo zbornica razpuščena. Tisza ne bo odstopil prej, dokler se ne izjavijo volili, če odobravajo poostrenje poslovnika. Visokošolci v Budimpešti so priredili profesorjema Vlasicu in Saghiju, ki sta nastopila proti poslovnikovim poostritvi, velike ovacije. Vseučiliški rektor je izdal na visokošolce oklic, v katerem jih pozivlja, naj bodo mirni.

Tirolski socialni demokratje in narodnostno vprašanje.

V Inomostu so v nedelje socialni demokratje imeli shod, na katerem so sklenili resolucijo, v kateri pravijo, da bo rešeno narodnostno vprašanje v Avstriji le, če se uvede splošna, enaka in direktna volilna pravica v vse avtonomne zastoje. Nadalje so zahtevali odstranitev birokratičnega centralizma in deželnih fevdalnih predpivov. Avstrija bi se morala preosnovati v zvezno državo samostojnih narodnosti.

Izgredi v Opavi.

V soboto zvečer je v Opavi priredilo nemško ljudsko društvo shod, na katerem je govoril profesor Sommer o inomoških dogodkih in pa o učiteljskih vzporednicah v Sleziji. Po shodu so udeleženci priredili popularne izgrede in demonstracijo pred palačo deželnega predsednika grofa Thuna, kjer so klicali: »Proč s Thunom!« Polcija je bila preslaba, da bi bila razkropila demonstrante. Tudi pred mestno hišo je bila demonstracija.

Novo izvoljena italijanska zbornica

bo dne 30. t. mes. slovesno otvorjena ter prične takoj drugega dne s svojim delovanjem. Med predlogami, ki jih vlada poda zbornici, so tudi trgovinske pogodbe, ki jih je vlada sklenila z različnimi državami.

Dogodki na Balkanu.

Civilni agentje zahtevajo, naj turška vlada uredi finance v treh makedonskih pašalikh. Velevlasti bodo zastopale zahtevo civilnih agentov pri turški vladi.

Turčija je zadnji čas opetovano zahtevala od grške vlade, naj posreduje, da prenehajo grške vstaške čete v monastirskem pašaliku s svojim delovanjem. Turki trdijo, da je bilo 385 grških vstašev, a njihovo število se je v sedmih bojih z bolgarskimi vstaši in s turškimi vojaki zdatno znižalo. Tudi v solunski in vodenski okraj je vdrl nekaj grških vstašev. Turki trdijo, da sta

grški metropolit in grški konzul v Monastiru pospeševala in podpirala grške vstaše.

Uradni brzojav priobčuje poročilo o dosežanjih uspehih glede ref. rm v Makedoniji. V prvi polovici leta, ko so pričeli poslovati civilni agentje, so rešili 6000 prošelj in pritožb makedonskega prebivalstva. Civilni agentje postopajo v sporazumu s tujimi častniki. Splošno stanje se boljše. V Makedonijo se je vrnilo 6000 beguncev. Preosnovi nasprotujejo turški vladni krogi in pa vstaške čete.

Razmerje med Francosko in Italijo.

Francoski predsednik Loubet je sprejel v avdienci zastopnike italijanskih občin in trgovskih zbornic. Rekel je, da ga veseli, ker so med Italijo in Francosko vedno večje trgovske zveze. Povabil jih je na zajtrk, na katerem je napil italijanski kraljevi dvojici in pozdravil z veseljem, da sta Francoska in Italija edini.

Italijansko vseučiliško vprašanje.

Kakor poročajo nemški listi, je vlada sklenila, da vztraja pri svojem predlogu, naj se italijanska pravoslavna fakulteta ustanovi v Roveredu. Če bi zbornica sklenila, naj se zavod ustanovi v Trstu ali pa v Tridentu, vlada ne bo sklepa predložila cesarju v odobrenje. Vlada tudi neče zatvoriti italijanske pravoslavne fakultete v Inomostu, ker bi tako slušatelji izgubili eno polletje.

Slušatelji vojaške zdravniške visoke šole v Hanovru so poslali inomoškimi nemškimi visokošolcem brzojavni pozdrav, v katerem se jim zahvaljuje, ker se bore za branitev čisto nemškega vseučilišča.

Zopet motena nemška posest.

Višji finančni svetnik dr. Kral je na vrsti, da bi bil imenovan za finančnega prokuratorja v Brnu. Nemški listi še sedaj napadajo vlado, ker hočejo na tak način preprediti dr. Kralovo povišanje. O dr. Kralu je namreč znano, da je Čeh.

Kongres ruskih zemstev.

Peterburg. Kljub temu, da je car prepovedal kongres zemstev, so zastopniki zemstev došli v Peterburg na zasebno posvetovanje. Pričakovati je demonstracij. V Harkovu in Kasnu so demonstrantje hodili po mestu z rdečimi zastavami.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. novembra.

Vladne predloge. Zakonski predlog o družbah z omejeno zavezo ima ta namen, da pri delniških družbah vzame delnici značaj blaga in ustvari tesnejšo vez med osebo delničarja in med podjetjem. Zato je podpisovanje delnic vezano na slovesen notariatski akt, eden delničar ne sme imeti več delnic hkrati, in najmanjša vloga je določena na 500 K. Te družbe uživajo davčne polajšave in so podvržene 10 odstotnemu davku šele pri čistem donosu 500.000 K, dasi so pod 2 poglavjem osebnodohodninskega davčnega zakona. Ta zakonski predlog seveda ne meri na gospodarske zdruge. — Zakonski predlog o sklicanju upnikov namerava pri konkurzih preprediti enostransko postopanje nekaterih upnikov v škodo drugim. — Zakonski predlog glede vpisa v trgovski in zadržni register hoče preprediti, da ne bi nastale zmešnjave podobnih tvrdk, ali da se stare tvrdke nadaljujejo, dasi je podjetje prenehalo itd.

»Schulverein« na delu. Iz Skednja na Primorskem poročajo, da je »Schulverein« že kupil tla za nemško šolo, ki jo mislijo tam ustanoviti. Najprej so se pogajali z nekimi cikorijskem, ali niso se mogli pogoditi, potem pa so »Schulverein« prodali tla — Italijani! Morda menijo, da bo nemška šola škodovala le nam Slovincem in ne njim. Ravno narobe bo. Značajni naši možje bodo bdeli, da ne dobe Nemci nobene naše duše. Pač pa izgube Italijani vse nemške otroke, ki so dosedaj obiskovali izključno le italijanske oddelke! Največja škoda bo torej na italijanski strani. Taki so torej tudi v drobni kakor v veliki politiki — alepci. To naklonjenost pa so Nemci Italijanom že dobro izplačali v zadnjih dneh v Inomostu.

Na koperskem o. kr. učiteljsko sta pomaknjena v VII. razred profesorja g. Fran Franković in g. Fran Pančur, naš rojak.

Okrajni cestni odbor okolice ljubjanske je danes izvolil za načelnika gosp. Antona Belca, župana iz Sent-Vida nad Ljubljano, in za namestnika g. Franca Košaka, župana in dež. poslanca na Grosupljem.

Tržaški »Edinosti« Tržaška »Edinosti« se zaletava v »Domoljub«, kateremu pravi »zakotni« listič Gg. v uredništvu »Edinosti« uče radi mir in spravo, a samo tako, da bi se drugi dali mirno od njih poslovati. »Domoljub« ima nad 21.000 naročnikov, kako more torej biti »zakotni listič«? Je pač stokrat bolj zakonita tržaška »Edinosti«. »Domoljub« pošteno ispolnjuje napram narodu svojo narodno in versko dolžnost, zato bi gg. okolu »Edinosti« svetovali, naj bi se raje dela od njega udili, namestu da bi ga psovali!

Slavnost Poljakov na Kahlenbergu pri Dunaju. Z Dunaja se nam poroča: Danes, 20. novembra, je bila nad Dunajem velika slavnost Poljakov. Na Kahlenbergu je namreč cerkev s kapelo, kjer je poljski kralj Sobieski pred bitko s Turki leta 1683. ministral pri sveti maši ter sprejel sveto obhajilo. To kapelo so dali Poljaki udaj prenoviti in v njej postaviti spomenik kralju Sobieskemu s poljskim in nemškim napisom. Na današnji dan je bilo to narodno svetišče Poljakov slovesno blagoslovljeno. Slavnostni cerkveni govor je imel zastopnik lvovskega nadškofa, prelat iz Lvova. Pri slovesni sveti maši, pri kateri se je pelo latinsko in poljsko, sta opravljala službo kralja Sobieskega, t. j. sta ministrirala dva visokošolca, uda poljskega akademičnega društva »Ognisko« na Dunaju. Slavnosti so se udeležili poljski deželni minister Pętak, načelnik poljskega državnega kluba grof Dzieduszycki, njegov namestnik vitez Abrahamowicz in blizo 30 poslancev. Razen tega je bilo navzočih veliko plemenitih rodbin z Dunaja in iz Galicije ter cela množica poljske dunajske naselbine. Vsa cerkvena slavnost je napravila na udeležence velik vtis. Poljski narod, ki je izgubil svoje politično kraljestvo, se vsaj zaveda svojega božjega kraljestva, ki ga izpoveda tudi v javnosti. Zvečer je bil na Dunaju prijateljski sestanek s koncertom, govorom grofa Dzieduszyckega i. dr.

Zahvala. Dne 20. t. mes. pozno v noč mi je došla od v Ljubljani zbranih bojnikov z leta 1878 preprijazna brzojavka, v kateri se 68. zborovalci zahvaljujejo za knjigo »Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini 1878«, povdarjajo, da je v nji označena tradicionalna bratstvo slovenskih sinov in postavljen časten spomin lepi domovini. Ker mi je bila brzojavka šele dostavljena, ko so se 68. zborovalci že razšli, se tem potom iskreno zahvaljujem vsem častitim so-bojnikom in drugim udeležencem za takšno priznanje in preprijazni domači pozdrav ter kliče: Bog živi in obrani še mnogo let za patrijotično stvar tako navdušene, vnete in zveste moje rojake! Pisatelj »Slovenskih fantov«. Na Dunaju, 21. listopada 1904.

Kaznovana radovednost. V Skofji Loki se je dne 30. oktobra na gugalnici ponesrečil neki delavec. Prenešen je bil v Prajerevo gostilno, kamor je šlo mnogo radovednežev, med njimi tudi Matija Krušič, delavec v Stari Loki: da bi bil zamogel poklicani zdravnik svojo funkcijo neovirano izvrševati, poklical je za vzdrževanje reda mestnega stražnika in mu naročil, da naj odpavi ljudi z veže. Temu pozivu se je pa protivil Matija Krušič s tem, da se je sagnal proti redarju, češ: »Kaj imaš policaj tukaj, udaril ga po glavi, in ko mu je ta aretacijo napovedal, prijel ga za bluzo, mu odtrgal dve gumbi, potem ga pa sunil v levo piščal. Ker imajo pa ženske v mnogih slučajih svoje neopravičene opazke, tako se je tudi vmešavala v to zadevo Antonija Varšič ter stražnika psovala. Sodni dvor je vzlic raznim opravičevalnim zagovorom obsodil Krušiča na pet tednov, Antonijo Varšič pa na 14 dni v težko ječo.

Poljskus samoumora V Trstu se je poizkusila s karbolno kislino usmrtiti 79-letna Katarina Novak. Prepeljali so jo v bolnico.

Cerkev sv. Hieronima v Rimu. Ker je župna cerkev sv. Roka v Rimu v jako slabem stanu in se je valed tega morala zapreti, je naš cesar dovolil, da se sme služba božja te cerkve, dokler se cerkev temeljito ne popravi, vršiti v cerkvi sv. Hieronima. Tako bi se bila morala glasiti vest, ki smo jo prinesli v zadnjem »Novem Listu« od 19. novembra 1904 štev. 254 pod tem naslovom. Uredništvo »Novega Lista« v Trstu.

Stavka pekovskih pomočnikov. Del pekovskih pomočnikov v Trstu stavka.

Zagrebski župan odstopil. Valed izida občinskih volitev je zagrebski župan Mošinski odstopil. Uradna ta vest še ni, a v kratkem se menda razglasi. Kandidatje za mesto zagrebskega župana so dr. Amruš, dr. Mletić in pl. Halper.

Klofaš in Vzhodna Azija. Češki radikalec Klofaš je, kakor smo že sporočili, potoval po Vzhodni Aziji, in sicer na ruske stroške. V »Česki Demokraciji« Klofaš vabi Čeha, da se naj izseljujejo v Amursko pokrajino. Proti temu pa priobčujejo »Narodni Listy« dopis iz Moskve, v katerem Čeh Ste-

panek svari čaha, naj se nikar ne dajo iz-
vabiti, kajti v teh krajih, v družbi Burjakov,
Huhuzov in Mongolov, ni mogoče živeti
deškimi rodbinam. Tudi Rusi imajo tam samo
kazake. »Čeč« pristavlja k tej polemiki
željo, da bi se najprej Kiofaj sam preselil
v Amursko pokrajino in če mu bo tam uga-
jalo, naj še vse pristave pokliče za seboj!

— **Od obrtnega inštruktorata.** Te
dni prejele so obrtne zadruge na Kranjskem,
Koroškem, Slajerskem, Tirolskem in Pred-
arlskem naznanilo, da je poklical trgovski
minister obrtnega inštruktorja za dežele,
gospoda dr. Rollerja, v trgovinsko mini-
strstvo. Namestnik njegov bo okrajni komi-
sar gospod dr. Blodig, kateri bo prevzel
vse njegove posle. Kolikor mi gospoda dr.
Blodiga poznamo, bo težko ta posel oprav-
ljal, ker je mož, dasi mlad, prerahlj živcev.

— **Prvi vinski semenj na Vipavi.**
Tudi v Vipavi bodo priredili letošnje leto
prvi javni vinski semenj in sicer prihodnjo
nedeljo, dne 27. t. m. popoldne ob treh na
dvorišču gosp. Petroviča. Pred otvo-
ritvijo, ob 1. uri, bo istotam predaval de-
želni potovalni učitelj g. Fr. Gombach o
umnem kletarstvu. Na ta semenj prinese
svoja vina tudi obmejni goriški vinograd-
niki. Ker so letošnja vina prav dobra in
razmeroma tudi cene, upamo da poseti tudi
ta semenj mnogo domačih in tujih kupcev.
Točil in kupčijo sklepali bo vsak vinograd-
nik sam.

— **Prišla je miška.** V drugem zvezku
Mohorjeve pesmarice se nahaja pesem »Prišla
je miška«. — Marakdo bi mislil, da je to
slovenska narodna pesem, a ni res. »Prišla
je miška« je normanska narodna pesem,
glasi se skoraj popolnoma enako, kakor slo-
venska v Mohorjevi pesmarici, samo refain
je drugačen, namreč: »Uboga muha, da bi
bila vendar pobegnili!« (Normanski dialekt:
Pauve mohe, qu'un tu sâréves-tu!) Zato je
tudi normansko ljudstvo imenuje: »Pesem
o muhi«.

— **Novice iz Aleksandrije.** Ste-
kel pes je napravil neki družini velik
strah. Družina je imela malega psička, ki
je bil vsem v zabavo. Njega je pa popadel
stekel pes in na to je mali psiček ranil vso
družino, broječo deset oseb, mej njimi je
tudi kuharica Slovenka. Eden služabnik Grk
se je odpeljal v Cirigrađ v preiskavo, drugi
so se pa vsi odpeljali v Kairo se zdraviti.
Vsi so v strahu, da se steklina vtegne po-
kazati v gotovem času. — Krst. V četrtak,
10. nov. sem krstil 46letno židinjco v Ogr-
skega. Takoj po krstu je bila poročena z
nekim turškim podanikom. — Ramadân.
V petek 11. nov. je ob 1/5. zjutraj mogočen
strel iz topa naznanil vernikom Mohamedov
pričetek Ramadana. — Vreme.
Temperatura je zdatne padla, toplomer kaže
15° R. P. Beningen.

— **Razpisana je služba mašinista pri**
vodovodu v Novem mestu.

— **Umrli** je, previdena s sv. zakra-
menti danes zjutraj ob pol 8. uri na Bledu
v 89. letu visokorodna grofinja Serafina
Welsersheimb, poroj. baronica Zoia,
vdova c. in kr. generalnega konzula Gott-
frieda. Sin njen je poslanik v Madridu. —
Truplo blage pokojnice se v sredo popoldne
slovesno v njeni vili blagoslovi, potem pa je
prepelje g. Doberlet v grajščino barona Zoisa
na Verdu pri Kranju, kjer se v sredo po-
poldne pokoplje v rodbinsko rakev baronov
Zoiso. Naj počiva v miru blaga pokojnica.

— **Umrli** je g. Katarina Zorko,
posestnica v Beli cerkvi.

— **Novo kolodvorsko poslopje na**
Bledu, kakor tudi hiše za uradniško stano-
vanja, bodo skoro že dograjene. Treba jih
je le še ometati. S postaje bo na jezero kra-
sna pogled, kakršnih je le malokje najti.

— **50.000 premogarjev mora po-**
živati. Iz brsojavk, katere so došle iz raz-
nih premogarskih krajev države Illinois v
Ameriki, je razvidno, da so v 200 do 300
rovih prenehali z delom, ker so strojevodje
vspejati prenehali z delom. Stevilo štrajku-
jočih strojevodj iznaša le 800, toda njim na
ljubo mera počivati tudi 50.000 premogar-
jev. Strojevodje štrajkajo, ker so jim nazna-
nili 5% znižanje plače.

— **Izredni občni zbor »Slov. če-**
belarskega društva« se je vršil v so-
boto v mali dvorani »Mestnega Doma«. Udeležilo se je zbora nekaj čez 20 udov. Odbor je predložil pravila glede podružnic. Sklenilo se je, da se smejo podružnice sno-
vati le, ako jim pristopi 15 članov. Glede
zavarovanja čebelarjev se je sklenilo, da se
društvo obligatno ne zavaruje, pač pa po-
sreduje, ako se hoče ta ali oni zavarovati.
Gospod župnik J. a r c vpraša odbor, kaj je
s čebelarskimi tečaji. Predsednik odgovarja,
da so valed gmočnih zaprek morali izostati.
(Seveda je društvo lahko v slabem gmočnem
stanju, ako je imelo zaradi razstave na Du-
naju 1741 K 71 v stroškov, čebelnjak s če-
belami in panji je pa odbor prodal za 484
kron. kakor je razvidno iz račun. sklepa za
l. 1903., torej 1257 K 71 v zgube. — Op.
poroč.) Ravnatelj g. Pirc pravi, da bo de
drugo leto društvo gotovo dobilo podporo
od ministrstva in dežele. Tudi »Kmetijska

družba« bo lahko nekaj pomagala. Pojasnil
je tudi, da je odbor bil prepovedan s proš-
njo radi podpore, ker prošnje za podporo
se morajo vložiti najkasneje do 30. aprila
ministrstvu, ker na pozneje vložene prošnje
se ne ozirajo. Gosp. ravnatelj je pa obljubil,
da društvo vseeno dobi kakih 400 K pod-
pore. Tudi podporo 1500 K, katere je do-
ločena ovršstvu, ker se ta panoga kme-
tjstva več ne izvršuje, lahko dobi čebel-
arsko društvo. Na opombo g. predsednika
Crnoga za »garantiranega pitinca«, ka-
terega prodajajo v kovinastih škatljah, od-
govarja g. ravnatelj in vpraša, kdaj je dal
medarjem garancijo. Garancijo more dati le
v to poklicna oblast, katere med najprvo
pri medarju zapečati, potem preišče in ako
je čist, da prodajalcu garancijo. Ker se nihče
ne oglaš, zato naše pokuševališče stoji. A
ta zapoved mora priti z Dunaja. Na Dunaj
se obrnite, je rekel. Ko je društveni tajnik
g. Bukovic govoril o gnilobi, oglašil se je
zopet g. ravnatelj ter pravi, da g. Dolenc
ni čisto nič kriv te bolezni, in da se bo iz
svoje volje umaknil s svojo delavnico uro-
dalež iz Ljubljane. Prav brez potrebe je nato
g. Pirc se napadel neke čebelarje, ki baje
nič ne znajo. Ko se je neki čebelar oglašil
k besedi v obrambo, mu predsednik ni do-
volil govoriti. K sklepu g. predsednika Crn-
goj povdarja, da je on vedno delal tako, da
je bilo v korist društvu, sedaj pa odslga
svojo predsedniško čast, ker ne more več
opravljati tega posla. Tudi se je bridko pri-
toževal, kako globoko je bil utaljen, ker se
je v nekem listu napadel odbor, kakor bi
nič ne delal.

— **V Kranjski Gori** je za župana
izvoljen v drugo g. Gasper Lavtizar.

— **Pomnožitev orožništva.** C. kr.
deželno orožniško poveljstvo se bo pomno-
žilo s 1. januarjem l. 1905. z enim četo-
vodjem in 6 orožniki, da se izpolnijo ne-
katera prazna mesta.

— **Dva samomorilca.** Dne 2. t. m.
so našli v Savi med Gor. Hitičem in Ver-
nekom truplo nekega moža, ki je bil ne-
znan. Sedaj se je dognalo, da je utopljenec
61letni delavec Martin Skerlep iz Dolkega.
Ne ve se, ali se je tu dogodila nesreča ali
samomor. — Dne 10. t. m. so pa našli ob
pogoniški grajščini v Savi truplo 40letnega
posestnikovega sina Janeza Cerarja iz Ko-
fina. Najbrže je Cerar skočil sam v vodo,
ko je zapravl vso svojo dedščino 1400 K.

— **Nesreča.** V Skotji Loku so trami
padli na Janeza Porenta ter mu zlomili
nogo.

— **Zastrupila** se je v Trstu 21letna
šivilja Eriža Kovarčič. Pomoč je prišla
prepozno.

— **Požari v Novem Pazaru.** Bal-
grajski listi poročajo o velikih požarih v
Novem Pazaru. Nekateri listi trde, da po-
vzročajo požare avstrijski agentje, ker je
bilo zažgano mnogo srbskih poslopij. A ker
so bile zažgane tudi hiše katoličanov in Tur-
kov, ki so prijazni Avstriji, je skoraj go-
tovo, da so povzročili požare fanatizirani al-
banski mohamedanci. Nedavno je pogorelo
v Plevljah srbsko gimnazijsko poslopje.
Škoda cenijo na 100.000 kron. Srbi pravi-
vijo, da so poslopje zažgali mohamedanci.
A turške oblasti ne upoštevajo ovadb, mar-
več razširjajo med prebivalstvom govorico,
da so odposlanci bosanske vlade zanetili
požar.

Štajerske novice.

— **Š Morilec svoje žene pred porot-**
niki. Poročali smo, na kak strašen način je
umiril 28 etni posestnik Oswald Se-
gula v Dornavi svojo ženo Cecilijo Se-
gula. Valed tega danes stoji morilec pred ma-
riborskimi porotniki. Z njim je soobtožen
tudi sotrudnik nemškega »Stajercas«, 41-
letni krojač Alojzij Muršec, ki je
Seguli svetoval, naj ženo umori in mu je
pri umoru tudi pomagal. Muršec je tudi ob-
tožen pokušenega umora na delavcu Jo-
žetu Horvatu.

Ljubljanske novice.

Franko Steina to jesen ne bo v Ljub-
lano. Boji se skliasti javen shod, ker je v
Celju dobil preveč temeljito lekaijo. Njegov
organ »Der Hammer« jadicuje, da je med
nemškimi delavci na jugu države za nacio-
nalno nemštvo in »Lies von Rom« rogovil-
jenje premalo navdušenja, z Nemci po juž-
nih mestih pa ni dosti pomagano (kakor
n. pr. Gorica, Maribor, Celje, Ljubljana,
Trst). Franko Stein ima prav!

Zabavni večer »Glasbene Matice«, ki se
je vršil v soboto zvečer v areni »Narodnega
doma«, se je nepričakovano dobro obnesel.
Areni je bila do zadnjega kotička zasodena
in več ljudi je moralo oditi, ker niso dobili
prostora. Na razumemo kako, da se taki ve-
čeri ne prirejajo v dvoranah »Narodnega
doma«, kjer so poleg dvorane tudi stranski
prostori na razpologo. Spored se je točno
vršil. Izmed pevskih točk je najbolj ugajal
vokalni oktet v H. H. Meistrovem »Leži polje
ravno« in pa v Krekovi »Idili«. V oktetu so
pele gospice Kukuljnova, Nollijeva, Rozma-
nova, Treotova in pa gospodje Cerniko Gor-

šič, Koželj in Završan ter so želi splošno
priznanje. Moški oktet je najbolj ugajal v
Vogričevi »Lahki noči«. Komični prizor »An-
glez v galeriji slik« ni dosegel pričakova-
nega uspeha, pač pa komični prizor »Lek
zoper plešo«. V igri sta najbolj ugajala gg.
Stegnar in Rozman v mimiki in masli pa
»gigerl«, g. Sebenik. Pohvaliti moramo po-
sebno društveno godbo, ki je vse točke točno
in dovršeno igrala, za kar je žela tudi obilno
priznanje. Spored je zaključil ples, ki je tra-
jal do pozne ure. Prirediteljem se je veder
prav dobro obnesel tudi kar se tiče blagajne.

V Ameriko je hotel oditi 21letni dnoar
Janez Kržič iz Pučoba v logaškem okraju,
da se tako odtegne vojaški dolžnosti. Straž-
nik ga je prijel včeraj popoldne na južnem
kolodvoru. Kržič je dejal, da se piše Krašo-
vec ter da je namenjen na Brezje.

Tatinska družba. Alojzij Dosti, Valentin
Sporar in Janez Požar, ki so bili prijeli valed
tatine, so bili sedaj obsojeni pri c. kr. okr.
sodišču. Dosti in Požar sta dobila po 6 ted-
nov, Sporar pa 14 dni zapora.

Tatvina. Tuzajšnjemu trgovcu Jožefu
Latcu na Resljevji cesti je v nedeljo ponoči
ukradel nekdo dvojce rjavih, pisanih kocov.

Semenj. Dne 21. t. m. je bilo na letni
semenj priganjih 941 konj in volov, 431
krav in telet, skupaj 1372 glav. Kupčija je
bila pri govedih kakor pri konjih kljub sla-
bem vremenu prav dobra, ker so prišli po
govejo živino Korošci in Moravci, po konje
pa Lahi.

Pobiranje smeti po mestu. Iz občinstva
prihaja nam pritožba: Nekaj časa sem po-
birajo hlapci podjetnika za smeti iste v ta-
kih razbihih vozovih, da je škandal. Pol
smeti se rastrese, pol jih veter z voza od-
nese, ljudje požirajo prah še bolj kot pred
petdesetimi leti. Ali res ni toliko denarja,
da bi se te v sanitarnem osiru skandalozne
razmere uredile, kakor se v drugih mestih?

Umrli so: Matevž Surk, delavec sin,
1 mesec; Adolf Globelnik, krojačev sin, 9 let,
Radeškega ceste 2; Stanko Košenina, de-
lavcev sin, 6 mesecev, Sreliške ulice 15;
Marija Jaglič, mestna uboga, 57 let. Jap-
ljeve ulice 2 — V hiralnici: Uršula
Skerl, delavka, 70 let. — V bolnici:
Tomaž Keržič, gostač, 77 let; Ivan Ajdič,
kajzar, 48 let; Ivan Mlad, gostač, 63 let;
Ivan Sever, delavec 40 let; Marija Ozriček,
potnikova hči, 15 mesecev; Pavel Ulovič,
delavec, 19 let; Ivan Šuklje, posestnik, 61 let,
Jakob Polc, čevljar, 45 let; Gregor Justin,
delavec 70 let.

O Resmanovem pogrebu se še poroča,
da je ponesrečenou dr. Tavčarjeva rodbina
kupila lepo krsto, vredno okoli 100 glđ.

Križ si je zlomil priisiljenec Jož. Sporar.
Padel je z neke zgradbe v Dalmatinovih
ulicah.

Ponesrečeni hlapec. Na Starem trgu pri
g. Spreitzerju so se vrede podrle na hlapca
Rudolfa Japelja. Poškodovan je tako, da so
ga morali prepeljati v bolnico.

Književnost in umetnost.

* »Zora«. Izšla je prva številka »Zore«, glasila slovenskega katoliškega dijaštva, ki
prinaša sledečo vsebino: Na pragu novega
desetletja. — Ob studencu. pesem, složila
Milica. — »Zarja«. — Kaj je z našim vo-
učiliščem? (Dogodki v Inomestu in — Slo-
venci). — Molite za nas! Prošnja. Hrepe-
nenje, pesmi, zložil J. Mohorov. — Pod stare
daue, zabilježilo B. — Narodni kolek. — Do-
pis iz dijaških krogov: Iz Ce-
lovca, iz Grada. — Naša pesem,
zložil J. Mohorov. — Glasnik: Anton
Cvetek. — Desetletnica »Danice«. — Hi-
navščina. — »Gorotan«. — Na češčino. —
Odlikovanje. — »Stric« duhovnik in vseu-
liščnik. — Odbori: »Danice«, »Zarje«, »Hr-
vatske«. — Liste: »Sestdesetletnica«. —
Almanah. — Stevilo slovenskih slušateljev v
Gradu. — Podporno društvo. — Zagreb.
— Kat. obzornik. — Sto se vidi u noni-
stičkom kongresu u Osijeku? — Posne-
manja vredno. — Vzorna slo-
venščina. — Na platnicah: Di-
jaška priloga. Javno vorašanje.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Narednik ustrelil poro-
nika. V Tešinu je narednik Schwib v pi-
janosti zavratno ustrelil poročnika Franca
Grussa in potem samega sebe. — Na
konce razrezano dete. Pred noko
budimpeštansko gimnazijo so našli zavitek,
v katerem je bilo na konce razrezano dete.
Zavitek je položila tja elegantna gospa, ki
se je odpeljala v kočiji. Policija išče dotič-
nega fiakarja, da izve, kdo je ona dama.
— Na Bismarckov grob je zopet
priromal Schubertov s peščico svojih pristavev.
— Umor župnika. Iz Splita poročajo,
da je bil morilec župnika Mmice, župnikov
sorodnik Jožef Anđić obsojen na večala,
njegova žena pa v 16letno težko ječo. —
Stavkajo v Pragi pomočniki prekajalev
mesa. — 30.000 ljudij brez sta-
novanja je, kakor se poroča iz Bata-

vije valed velikanske povodnji na otokih
Talave. — Roparski umor. V go-
stilni »Münchenhof« v Passavi so dobili
knjigovodjo norimberškega Raffisenevega
društva mrtvega s prerezanim vratom in raz-
bito lobanjo. Morilci so mu oropali 3000
mark. V Monakovem so prijeli potnika
Pfreundnerja in njegovo ženo, ki sta na
sumu, da sta izvršila umor. — Stiri
osebe z gorele so pri požaru neke
hiše pri Mitterdorfu na Gorenjem Stajar-
skem. Zgoreli so posestnikovi hčeri in dva
hlapca. — Prvi shod uradnic se bo
vršil na Dunaju 27. novembra. — Velik
požar v Brooklinu. Včeraj zjutraj je
izbruhnil v svobodnem mestnem skladišču
v Brooklinu ogenj, ki se je razširil na štiri
druge hiše, katerih prebivalci so se najbrž
vsi rešili. V skladišču so gasilci našli 12
mrlišev. V hišah so bivali največ italijanski
delavci.

Zbirka jajo vredna 75.000 do-
larjev. Danski kralj ima zelo dragoceno
zbirko jajc, ki obsega vsakovratna pišča
jajca. Vrednost zbirke cenijo na 75.000 do-
larjev.

Strašna nesreča na Jese- nicah.

Jesenice, 22. novembra ob 9. uri
dopoldne. Ponoči se je dogodila grozna
nesreča v železniškem pre-
doru. Eksplozirali so plini. Takoj so iz-
vlekli sedem mrtvih, pet opečenih in ranje-
nih. Čuje se, da so iz razvalin izkopali še
4 mrtve. Eden ponesrečenec je že v bol-
nici umrl.

Jesenice, 22. novembra ob 11. uri
40 minut dopoldne. Eksplozija je bila sinoči
okrog 10. ure tako močna, da so
se rovi podsuili. D sedaj so dobili
11 mrtvih, 5 nevarno ranje-
nih. Trupla so strašno razmesarjena in
ožgana. Nekaj jih še pogrešajo,
iščajo jih v podsuilih rovih.

* * *

Z Jesenic se nam pred zaključkom lista
še poroča:

Vest o strašni nesreči je šla danes od
ust do ust. Navajeni smo tu na nesrečo že
tako, da si ni več ne šudimo, kadar sli-
šimo, da se je zopet zgodila kaka nesreča,
a danes pa nas je le pretresla groza. Toliko
žrtv naenkrat, kaj tako groznega pa tudi ni
vsak dan!

Pred kratkim, 14. novembra, je minulo
leto, kar nas je pretresla podobna grozna
novica: pet mrtvih, dve osebi pa v neza-
vesti. Kširjeva družina se je bila zadušila
s plini. Danes pa so plini v predoru končali
celi vrsti mladih ljudi življenje, mnogo se
jih pa zvija v silnih bolečinah.

Kako se je zgodila nesreča?
Podrobnosti še niso znane. Kolikor se je
moglo izvedeti dosedaj, ušli so se plini v
zgornjem rovu ravno tam nekje, kjer v
spodnjem rovu zvepljeni sopari ne puste de-
lati. Najbrže se je zgornji rov napolnil s
plini, uhajajočimi iz zvepljenega vrelca v
spodnjem rovu, sinoči pa je prišlo do kata-
strofe. Strašna eksplozija je bila. Vse je le-
telo vprek, tramovje, kamenje, zemlja. De-
lavci so bežali, a oni na mestu eksplozije
so obležali na tleh.

Pomoč je prišla, a bilo je že prepozno.
Mrtve in ranjene so naložili na vozičke in
peljali iz predora. To je bila žalostna vožnja.
Po potu je še eden umrl, ranjence so pre-
peljali v podjetniško bolnišnico.

Grozno je pogledati pone-
srečence. Obrazje imajo črne kakor za-
morci, prisušeno je na njih blato, v katero
so padli. Enemu je sleklo vso kožo z obraza,
največ so opečeni po obrazih in rokah. Stirje
bodo morda ozdraveli, eden pa bo najbrž še
umrl.

Imena ponesrečenih občin-
stvo še ni izvedelo. Mrtve je predelavalec
Mihoelič; imena drugih objavimo, ko jih
izvememo.

Čuino je pač to, da se ravno v tem
predoru zgodi toliko nesreč. Ali so res le
zgolj neprevidene nesreče?

Ali ni morda ta ali druga nesreča le
posledica lahkomišelnosti brezskrbnosti ali ne-
bržnosti od strani onih, ki bi morali čuvati,
da se kaj takega ne bi moglo zgoditi?

Podjetništvo E. Gross & Co. se
zadnje čase ni kaj kulantno obnašalo do
onih delavcev, ki so valed začasnega oslep-
ljenja v spodnjem rovu nezmožni postali za
delo, ker jim ni hotelo dati bolniške sihte,
zato ne uživa popolaega zaupanja, da glada
na korist delavcev, marveč, da mu je v prvi
vrsti le za svojo korist. Zahtevali
smo že enkrat preiskavo in se-
daj zahtevamo toliko odloš-
neje, naj se preišče, kako je
mogla nastati tako grozna ne-
sreča. Ali je res ni bilo pričakovati ozi-
rom na dogodke v spodnjem rovu? Ali se
res ni moglo kaj takega slutiti? Ne očitamo
nikomur ničesar, a javnost se bo pomirila,
če izve, da se ta nesreča nikakor ni mogla
opreediti in nikogar ne zažene nobena
rivda.

Očividno g. Franc Pušnik, ki dela pri benzinovih motorjih v predoru in ki je bil sam v nevarnosti, pripoveduje: Povod strošne nesreče so eksplozivni plini, ki so s tako silo eksplodirali, da so težko naloženi železniški vozovi sami naprej leteli. Železniški tir je strgalo in vrglo iz zemlje. Mrtvi so tako sežgani in pobiti, da jih ni mogoče spoznati. Vseh mrtvih še nismo našli. Mnogi, ki so v bolnici, bodo težko ostali živi. Jaz sem slučajno nekaj hipov pred nesrečo šel iz predora, a ko sem začul eksplozijo, hitel sem takoj na lice nesreče ter vso grozno nesrečo videl.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 22. nov. V današnji seji drž. zbora je najprej govoril rusinski poslanec Romanov, ki je navajal pritožbe Rusinov. Dr. Erler je izjavljal, da Körber zadnjič ni resnice govoril, ko je dejal, da je ces. namestnik povedal inčmeškemu županu, da se bodo Lahi branili z revolverji. Nato je govoril Berger. Naučni minister Handl je opravičeval naučno upravo glede laske fakultete v Inčmestu. Körber je kratko izjavil, da Erler tudi danes ni govoril resnice. Seja traja še.

Dunaj, 22. nov. V drž. zboru je danes rusinski govornik zahteval, naj se spremeni ustava na podlagi avtonomije narodov in splošne direktne volilne pravice.

Dunaj, 22. nov. Nekateri so pričeli zopet krošnjaziti z mislijo, naj bi bil sedež laški pravni fakulteti Gorica.

Budimpešta, 22. nov. Vlada pravi, da manifesta opozicije ne bo predložila osarju.

Zagreb, 22. novembra. Dopolnilna saborska volitev v Biškupeu bo dne 3. decembra.

Inčmost, 22. nov. Vojaške čete, ki so došle radi nemirov sem, so danes odpotovale.

Peterburg, 22. novembra. Nekateri vesti z bejišča trdijo, da se bo velika bitka skoro pričela. Japenci so z napadi na Puti lov grič pričeli ofenzivo. Kuroki poizkušajo ob reki Liao obkoliti Kuropatkina, ki je po bitki pri Sahu dobil 50.000 moč pojačenj. Dejstvo, da so Japenci v Mandžuriji pričali z ofenzivo, znači, da je padeč Port Arturja še daleč.

Peterburg, 22. novembra. Kitajci trdijo, da je sovražnik imel dne 10. oktobra okoli Silihe 15.000 mrtvih in 10.000 ranjenecov.

London, 22. novembra. (Kor. urad.) Dva dni, predno je prodrl »Rastropnik« japonsko blokada pri Port Arturju, so zapustili trije drugi rušilci torpedovk portartursko luko z duplikati nekega Steseljavega poročila. Japenci so jih nasledovali in s torpedi rotopili.

London, 22. nov. (Kor. urad.) Dopisnik Reuterjevega urada v Čifu poroča, da je prinesel »Rastropnik« seboj pismo generala Balazhova, načelnika »Rdečega križa« v Port Arturju, ki se pritožuje nad Japonci, češ da se ne ozirajo na načela genske konvencije ter streljajo tudi v one dele mesta, kjer se nahajajo izključno le bolnišnice.

London, 22. nov. (K. u.) Cesar Franc Jožef bo na željo Anglije in Rusije imenoval petega člana mednarodne preiskovalne komisije v huleki zadevi.

London, 22. novembra. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča iz Mukdena, da je Puti lov grič še vedno zaseden od Rusov. Mraz je tako silen, kakor že ne od početka vojake; temperatura je -25°.

London, 22. novembra. Rusija namerava kupiti od čilske vlade za 100 milijonov rubljev šest vojnih ladij. Če bi jih čilska vlada ne hotela predati, bo Rusija vprašala Argentinijo.

Meteorološki poročilo.
Višina nad morjem 3062 m, srednji zračni tlak 786.9 mm

Čas opazovanja	Stanje neba	Temperatura na soncu	Veterni	Nebo	Padavine
21. 9. zveč.	7340	36	brezveir.	dež.	
22. 7. jutir.	7326	40		megla	146
2. popol.	7309	64	sl. vzsvz.	obi	

Srednja včerajšnja temperatura 31°, norm 24°

Dunajska borza

dne 21. novembra.

Skupna konv. renta, maj-november	100.05
Skupna konv. renta, jan.-julij	99.93
Skupni državni dolg v notah	100.25
Skupni državni dolg v srebru	100.25
Avstrijska zlata renta 4%	120.15
Avstrijska krona renta 4%	100.15
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	91.30
Ogrska zlata renta 4%	118.95
Ogrska krona renta 4%	98.10
Ogrska inv. renta 3 1/2%	88.90
Avstro-ogrski bančne delnice	16.28
Kreditne delnice	674.40
London vista	239.40
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117.60
40 mark	23.51
80 frankov	19.08
Italijanski bankovci	95.25
C. kr. cekini	11.32

Najslavitejši medic. avtoritete uporabljajo
Rogaški Styria-vrelec pri 1855b3-2
kron. katarjih v grlu in bronhijih

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 18

se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke

iz trpeznega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svoje
zalogo

Izgotovljene obleke
posebno na havelke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah

Obavitelj uniform avstrijskega društva železnih uradnikov

Odlikovani
z zlato medaljo
na razstavi v Parizu l. 1904.

Dragotin Puc

tapetnik in preprogar
Dunajska cesta št. 18,

zvršuje vsa tapetniška in dekoracijska dela
er ima v zalogi vse v to stroko spadajoče
predmete lastnega izdelka, 884 28

kakor tudi pohištva prve kranjske mizarске
zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano.

Specerijska prodajalna,

obstoječa že 50 let v mestu blizu
Ljubljane, na zelo dobrem kraju se
odda

v najem

pod ugodnimi pogoji. Več pove uprav-
ništvo »Slovenca«. 1929 4-4

Razpis.

Razpisuje se oddaja stavbenih, zidarskih in drugih del za razširjanje ljudske šole v Sodražici.

Zmanjševalna dražba se bode vršila
dne 5. dec. 1904, ob 9. uri dopoldan v obč. pisarni.

Vsa dela so proračunjena na 33.500 kron. Natančnejši proračun, načrti in pogoji so razpoloženi v občinski pisarni v Sodražici ob uradnih urah.

Pisnim ponudbam je priložiti 10% kavcije, ter je isto vložiti do 4. decembra 1904.

Sodražica, dne 18. nov. 1904.

Stavbeni odbor.

Poprave šivalnih strojev

vseh sistemov se najceneje sprejemajo in dobro izvrše. Delo šivalnih strojev, igle in strojno olje je dobti pri 993 14-12
Singer Co. akc. dr. za šivalne stroje
Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.
1957 Ta teden

Velezanimivo!

Nizza med Karnevalom in Monaco.

Po ugodni ceni
sukneno blago pri

R. Miklauc Ljubljana

Špitalske ulice štef. 5.

Emajlna glasura, prava, uporab mete, kateri se mnogo rabijo, n. pr. umivalniki, že lezje, les, kositar, kameniti predmeti, vodovodne škockle kojim dá porcelanu slično prevlako. V škatljicah po 1/2 in 1 Ko. se dobiva pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice. Vnana naročila po povzetju. 524 3 11-9

Preselitev krojaške obrti.

Podpisani uljudno naznanja p. n. občinstvu, da je preselil svojo krojaško obrt z Brega št. 14 na

Dvorni trg št. 3

(pod »Narodno kavarno«).

Zahvaljuje se za dosedaj izkazano mu naklonjenost, upa, da mu p. n. občinstvo isto i nadalje obrani, ter zagotavlja, da bo s točno postrežbo, najboljšim blagom in zmernimi cenami vedno izkušal zadovoljiti cenjene naročnike.

Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Barle, civilni in vojaški uniformski krojač, izprašan in izobražen na c. k. tehnol. obrt. muz. na Dunaju. Ljubljana, Dvorni trg 3.

Pozor!

Vsakdo zasluži 20%
kdor naroči uro!

Ker nameravam obdržati v svoji zalogi samo izdelke prvih švicarskih tovarn »Union« — znamka »Union« — ter druge fine ure, sem odločil čez par tisoč žepnih ur, (švicarskih izdelkov), katere prodajam

20% ceneje

kakor doslej. Za vse te ure jamčim pismeno!

Kdor torej želi dobro uro po nizki ceni, naj ne zamudi te ugodne prilike!

Briljanti so obrestovan kapital!

Kdor si namerava omisliti briljante, naj jih sedaj nakupi, ker pozneje bodo mnogo dražji! Cena briljantov se viša od dne do dne!

265 52-45

Za prav obila naročila se ulj. priporoča

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani.

Glavna trgovina: Prešernove ulice.

Filijalka: Glavni trg, naspr. rotovža.

Ure 20% ceneje, dokler traja zaloga!

Največja zaloga! * Najnižje cene! * Dobro blago!

1958 12-1

Največja izbira

blaga iz briljantov, kakor uhanov, prstanov, zapestnikov itd., velika zaloga zlatnine, kot zlatih verižic za dame in gospode koljerjev, naveskov, zaponk, dalje srebrnine, kakor nastavkov, servisov za čaj, kavo, pivo in vino, posode za namizno orodje, tase, doze za sladkor, posode za sir, kompotiere, sklode za solato, dalje popolne opravne kasete za 6 do 12 oseb.

Trgovani o tem brezplačno. Dalje cerkveni predmeti, kot mašni vrčki, škropilniki, kotlički za blagoslovljeno vodo, svetilnice, križi itd.

ADOLF WAGENPFEIL

zlatar in juvelir

Ljubljana

Priporoča svojo veliko zalogo novost
p. n. občinstvu.

Edino zastopstvo

svetovno-znane Orivit. akcijske družbe. — Blago iz kina-srebra, Bern-dorfske, Cristofle in Würtemberške kovinske tovarne, priznane naj-boljše tvrdke za namizno orodje. — Največja izbira ženitovanjskih, krstnih, Miklavževih in božičnih daril, izvršena najnatančneje.

Ceniki zastonj. — Najnižje cene.

Izbera na zunan se hitro izvršujejo.